

усвідомленні потреби нових професійних компетенцій, а передбачають постійне вдосконалення професійного рівня, зростання управлінських, аналітичних, комунікативних складових їх діяльності, зорієнтованих на надання якісних медичних послуг.

Використані джерела

1. Круп'як Л.Б., Круп'як І.Й. Кадрове забезпечення закладів охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи. Модернізація менеджменту системи охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи/ Матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. (Кам'янець-Подільський, 12-13 грудня 2018 року). 349 с. С. 118-121.
2. Карамішев Д.В., Федак Н.М. Механізми формування системи професійної підготовки керівних кадрів галузі охорони здоров'я в Україні *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 3(34). URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-3/doc/4/01.pdf>

Ірина КНЯГИЦЬКА

здобувачка освітньо-професійної програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ

Науковий керівник – д.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Руслан АВГУСТИН

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Застосування інновацій у практичній діяльності більшості лікувально-профілактичних закладів і установ різної форми власності і відомчого підпорядкування в Україні є позитивним і прогресивним моментом, що підвищує ефективність роботи, надає можливість залучити більші обсяги бюджетних і позабюджетних асигнувань, оновити та вдосконалити матеріально-технічну базу, підвищити ефективність її використання

Впровадження нових методик діагностики та лікування найпоширеніших захворювань стає передумовою збільшення потужностей лікувального закладу та залучення додаткових коштів, необхідних для його функціонування. З іншого боку – участь закладу охорони здоров'я у спільних проєктах з розробки, апробації та впровадження в практику нових лікувально-діагностичних технологій разом із науково-дослідними установами та підприємствами дає можливість також збільшити рівень прибутку. Таким чином, заклад охорони здоров'я долучається до інноваційного процесу і, відповідно, виникає потреба у специфічних організаційних і новаторських заходах, які іменуються інноваційним менеджментом.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» інновація – це новостворені застосовані і (або) удосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, які істотно поліпшують

структуру і якість виробництва й (або) соціальної сфери [1]. Нині інновація – це не лише нові товари (технології, методики), а й зміни у процесах, оскільки вони можуть мати місце і у сфері послуг, і в системах управління та маркетингу, завдяки яким послуги і товари продукуються і доходять до кінцевого споживача.

Інновація в медицині пов'язана з процесом перетворення продуктивної ідеї у практичну площину, у щось таке, що може бути використано, реалізовано або досягнуто і, за можливості, має принести плоди у вигляді підвищення ефективності системи охорони здоров'я, профілактики найпоширеніших захворювань.

Інновації нерозривно пов'язані із таким поняттям, як «нововведення» – оформлений результат фундаментальних, теоретичних і прикладних досліджень або наукових розробок та експериментальних робіт у будь-якій сфері діяльності з метою удосконалення та підвищення її ефективності.

Нововведення зазвичай оформлюються у вигляді відкриттів, патентів на винахід або корисну модель, раціоналізаторських пропозицій, інших документів на нові або вдосконалені продукти (технологія, управлінський або виробничий процеси, виробнича або організаційна структура, стандарти, інструкції, методики, практичні рекомендації). До нововведень можна також віднести результати маркетингових досліджень. Інноваційна діяльність та нововведення безпосередньо пов'язані з поняттям «комерціалізація» – виведення новоствореної технології на ринок і отримання прибутку від її застосування.

Інновація в медицині пов'язана з процесом перетворення продуктивної ідеї у практичну площину, у щось таке, що може бути використано, реалізовано або досягнуто і, за можливості, має принести плоди у вигляді підвищення ефективності системи охорони здоров'я, профілактики найпоширеніших захворювань

Інновації в медицині – це нові ідеї, підходи, препарати або методи діагностики чи техніки проведення втручань, що застосовуються під час надання медичних послуг (допомоги) або в організації таких процесів, що сприймаються як нові або яким притаманні унікальні властивості. Однак, впроваджуючи нововведення, заклади і окремі фізичні особи стикаються з такою проблемою, як опір інноваціям. Цей опір зумовлений тим, що більшості людей від природи притаманні консерватизм та інертність, які суттєво ускладнюють сприйняття нововведення. До того ж галузь охорони здоров'я в Україні має традиції і ознаки доволі гіпертрофованого консерватизму.

Нововведення у сфері охорони здоров'я реалізуються у формі створення нових технологій, медичних приладів, препаратів та засобів медичного призначення, лікувальних методик або організаційних процесів, що впливають на виробництва [2].

Для вдосконалення та переорієнтації роботи медичного закладу в напрямі інноваційної діяльності необхідні відповідні зміни.

1. Інноваційні знання, вміння та навички ведення лікувально-діагностичного процесу. На якість лікувально-діагностичного процесу безпосередньо впливають такі фактори: кваліфікація персоналу медичного закладу; оснащеність медичного закладу сучасним обладнанням; володіння сучасними методами ведення лікувально-діагностичного процесу; рівень інформаційної підтримки лікувально-діагностичного процесу, включаючи процес прийняття лікарем клінічних рішень.

2. Інноваційні управлінські та структурні зміни. Очевидно, що медичним закладам необхідно постійно оптимізувати свою організаційну структуру з урахуванням мінливої кон'юнктури ринку медичних послуг. До сучасних управлінських змін можна віднести впровадження аутсорсингу, що є ефективним інструментом для увільнення медичного закладу від непрофільних видів діяльності; переведення бюджетного функціонування медичного закладу на режим державно-приватного партнерства, що зменшить навантаження на бюджет, сприятиме створенню конкурентного середовища та підвищенню якості медичних послуг.

3. Забезпечення інформаційної підтримки клінічної практики. За експертними оцінками, застосування інформаційних систем у медицині дасть можливість скоротити кількість медичних помилок, пов'язаних з неправильним призначенням медикаментів, у середньому на 70–75 %. До 50 % робочого часу лікаря витрачається на пошук необхідної інформації та ведення документації. Однак головне призначення інформаційного забезпечення пов'язано з підтримкою безпосередньо лікувально-діагностичного процесу. Нині активно використовуються близько чотирьох тисяч лікарських препаратів, між якими мають місце більше двох тисяч взаємодій, що визначають можливість їх спільного застосування. Очевидно, що лікар не в змозі утримувати в голові необхідний обсяг інформації, отже, необхідний активний розвиток систем комп'ютерної підтримки лікарських призначень.

4. Фінансово-економічні інновації. У сучасних умовах медичний заклад має бути орієнтований на активний пошук додаткових джерел фінансування. Крім державного фінансування, медичні заклади мають можливість отримувати додаткові кошти від страхових організацій (добровільне медичне страхування і добровільні пожертви від юридичних і фізичних осіб), пацієнтів і ділових партнерів. Розвиток цих напрямів пов'язаний із заходами щодо удосконалення системи платних послуг у медичному закладі, договірних відносин зі сторонніми організаціями.

5. Розвиток інноваційної інфраструктури медичного закладу. Без розвинутої інноваційної інфраструктури неможлива ні успішна модернізація медичного закладу, ні результативна діяльність з розробки та застосування

інновацій в управлінні клінічної практикою, наданні лікувально-діагностичних послуг (допомоги), розвитку інформаційних технологій. Інноваційна інфраструктура має сприяти освоєнню інноваційних методів лікування, а також стимулюванню попиту на інноваційні види медичної допомоги.

6. Управління цільовими проектами та програмами нововведень. Передусім важливо визначити перелік пріоритетних інноваційних цільових проектів з урахуванням їх доцільності, ступеня ефективності та ймовірності виконання. Управління реалізацією цільових інноваційних проектів здійснюється шляхом створення таких механізмів: механізми управління предметною сферою проекту; механізми управління часом проекту; механізми управління бюджетом проекту, оцінка його ефективності; механізми управління ризиками проекту.

Інноваційні центри спеціалізованої медичної допомоги. Мають застосовуватися сучасні принципи та методичні підходи до організації інноваційних центрів спеціалізованої медичної допомоги. Такі центри повинні надавати спеціалізовану, в тому числі високотехнологічну медичну допомогу пацієнтам, що страждають на хвороби серцево-судинної системи, онкологічні та інші тяжкі захворювання.

Інформаційні технології мають розглядатися як ключовий актив медичного закладу, якому відводиться роль каталізатора інноваційного розвитку. Економічне обґрунтування доцільності застосування «хмарної» моделі інформаційного забезпечення зажадало використання фінансово-економічних інструментів для вироблення рішень щодо вибору більш ефективного варіанту розвитку інформаційної системи медичного закладу.

Необхідно дослідити весь комплекс факторів, що впливають на інноваційний розвиток ринку медичних послуг та медичних закладів різних форм власності і відомчого підпорядкування. Потрібно вивчити всі соціально-економічні, технологічні, нормативно-правові і особистісні умови, що впливають на інноваційні процеси в медичній галузі України. Проведення таких досліджень дасть можливість обґрунтувати і визначити арсенал організаційно-економічних інструментів інноваційного розвитку медичних закладів та установ для вдосконалення надання пацієнтам медичних послуг (допомоги) належної якості і обсягів у таких напрямках, як лікувально-діагностичний, організаційно-управлінський та інформаційний.

Нааявна актуальна потреба в розробці адекватної моделі організаційної структури інноваційного розвитку, яка може бути використана в практичній діяльності медичних закладів України. Необхідно створити логічні і функціональні взаємозв'язки між організаційними структурами управління діяльністю медичних закладів і системою їх інноваційного розвитку, які зможуть забезпечити систематичне і цілеспрямоване застосування нових знань у створенні та наданні медичних послуг (допомоги). Побудова інноваційної моделі розвитку закладу має базуватися на таких структурних елементах:

інноваційні знання, вміння та практичні навички ведення лікувально-діагностичного процесу; інноваційні управлінські та структурні зміни; забезпечення інформаційної підтримки клінічної практики; фінансово-економічні інновації; розвиток інноваційної інфраструктури медичної організації; управління цільовими проектами та програмами нововведень та ін.

У практичній діяльності медичних закладів доцільно ввести доступні досягнення науково-технічного прогресу, зокрема, «хмарні системи». Перевагами таких систем є їх доступність, простота в експлуатації та істотне зменшення потреб в інвестиціях для підтримки і розвитку наявної інформаційної системи медичного закладу. Це обумовлено перенесенням всіх витрат на інформаційне забезпечення закладу (установи) в розряд операційних (поточних) витрат, а не капітальних, що принципово змінює економічну основу організації інформаційного забезпечення медичного закладу, підвищуючи продуктивність ресурсів інформаційної системи при одночасному зниженні фінансових і матеріальних витрат.

З огляду на продовження реформування галузі охорони здоров'я в Україні створення структур, які б забезпечували інноваційний розвиток медичних закладів і установ, є доцільним і вагомим фактором подальшого існування таких організацій. В Україні є потреба у вдосконаленні нормативно-правової регуляції інноваційних процесів в галузі охорони здоров'я. Поряд із тим для успішної переорієнтації парадигми розвитку та стилю управління медичними закладами в напрямі інноваційного розвитку є нагальна потреба в комплексному дослідженні таких процесів на різних рівнях та напрацьованні практичних рекомендацій, які дадуть можливість реалізувати інноваційну модель розвитку галузі охорони здоров'я всієї країни.

Використані джерела

1. Про інноваційну діяльність: закон України від 4 липня 2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Чухрай Н. І., Лісовська Л. С. Управління інноваціями: навч. посіб. Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 277 с.

Мар'яна КОБЕРНІК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування» ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ТНЕУ Аліна ЖУКОВСЬКА

КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У сучасних умовах господарювання на рівні господарюючих суб'єктів та їх підрозділів перед керівниками різного рівня постає необхідність своєчасно здійснити прогноз господарської діяльності, визначити ефективність, виявити